

Nr 246.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av tilläggsprotokoll nr 3 till överenskommelsen den 19 september 1950 angående upprättande av en europeisk betalningsunion; given Stockholms slott den 17 oktober 1952.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL.

Per Edvin Sköld.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås, att riksdagen måtte godkänna ett i Paris den 11 juli 1952 undertecknat tilläggsprotokoll till 1950 års överenskommelse angående upprättande av en europeisk betalningsunion.

Genom tilläggsprotokollet ha vissa ändringar och tillägg gjorts till reglerna för betalningsunionens verksamhet, innefattande bland annat upprättande av ett garantisystem med bidrag från samtliga medlemsländer i syfte att stärka unionens finansiella resurser.

Utdrag ur protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland i statsrådet å Stockholms slott den 17 oktober 1952.

N ä r v a r a n d e:

Statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anför efter gemensam beredning med t. f. chefen för utrikesdepartementet, statsrådet Hammar-skjöld.

Med skrivelse den 13 december 1950 (nr 421) har riksdagen godkänt Kungl. Maj:ts proposition nr 257/1950 angående Sveriges anslutning till den i Paris den 19 september 1950 undertecknade överenskommelsen angående upprättande av en europeisk betalningsunion jämte bihang och tilläggsprotokoll. Någon tidsgräns för överenskommelsens giltighet fastställdes icke annat än vad beträffar de delar, som innefatta bestämmelserna om medlemsländernas kvoter och guldbetalningar till respektive från unionen. Enligt artikel 35 skulle dessa bestämmelser upphöra att gälla den 30 juni 1952 för den händelse enighet icke dessförinnan kunnat nås om en förlängning.

Diskussioner angående möjligheterna att fortsätta unionens verksamhet efter den 30 juni 1952 påbörjades inom organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete (OEEC eller Paris-organisationen), i första hand inom betalningsunionens styrelse, under de första månaderna av innevarande år. Efter slutförda förhandlingar fattade organisationens ministerråd den 7 juni 1952 ett principbeslut om att unionen skulle förlängas enligt vissa angivna riktlinjer. Detta beslut fullföljdes under återstående delen av juni månad genom fortsatta överläggningar, huvudsakligen i tekniska frågor, samt genom utarbetandet av erforderliga texter. Den 30 juni 1952 godkände rådet på tjänstemannaplanet ifrågavarande texter, omfattande *dels* ett tilläggsprotokoll nr 3 till överenskommelsen angående betalningsunionen *dels* ock en serie rådsbeslut i frågor som icke krävde ändring av själva överenskommelsen. Tilläggsprotokollet undertecknades formellt den 11 juli 1952, från svensk sida med ratifikationsförbehåll.

Innehållet i de berörda besluten redovisas i den följande framställningen; beträffande betalningsunionens grundprinciper och mekanism hänvisas till den beskrivning som ingår i nyss återopade proposition nr 257/1950. Texten till tilläggsprotokoll nr 3 torde såsom bilaga (litt. A.) få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende.

I detta sammanhang torde få anmälas, att organisationens råd den 4

augusti 1951 godkände ett tilläggsprotokoll nr 2 till överenskommelsen. Protokollet innefattar i huvudsak bestämmelser angående den tekniska utformningen av den amerikanska finanshjälpen till vissa medlemsländer i utpräglad underskottsställning. Enär dessa bestämmelser sakna praktisk betydelse för svensk del, har anledning icke förelegat att underställa protokollet riksdagens prövning.

Betalningsunionens hittillsvarande verksamhet.

Såsom bakgrund till redogörelsen för de nya besluten torde en kort återblick få göras på unionens hittillsvarande tvååriga verksamhet. Denna har karakteriserats främst av de stora svängningarna i betalningsställningen för vissa länder, enkannerligen Storbritannien och Frankrike. Medan dessa länder — vilkas kvoter äro de största i unionen — under den första tolv-månadersperioden hade icke obetydliga betalningsöverskott, förbyttes dessa under det andra verksamhetsåret i mycket kraftiga underskott. En utveckling i motsatt riktning visade Västtyskland. Medan den tyska ställningen kring årsskiftet 1950/51 var kritisk och föranledde ett ingripande i form av ett särskilt lån från unionen är den numera mycket stark. Även ett flertal andra länder, däribland Nederländerna och Sverige, förbättrade påtagligt sina positioner, vilket till stor del kan sägas utgöra en avspeglning av underskottsutvecklingen för Storbritanniens och Frankrikes del. Den kreditorställning, som förelegat så gott som kontinuerligt i fråga om Belgien, Portugal och Schweiz markerades ytterligare under perioden 1951/52. De stora belgiska betalningsöverskotten gävo upphov till allvarliga svårigheter för unionen och nödvändiggjorde en serie speciella uppgörelser för att möjliggöra fortsatt belgiskt deltagande.

Vid halvårsskiftet den 30 juni 1952 uppgick Storbritanniens underskott i förhållande till unionen till icke mindre än 1 144 miljoner dollar, vilket innebar att hela kvoten om 1 060 miljoner dollar utnyttjats; överskjutande delar måste enligt bestämmelserna regleras till 100 % genom guld- eller dollarbetalningar till unionen. Den franska underskottsställningen vid samma tidpunkt var 421 miljoner dollar, motsvarande c:a 80 % av den franska kvoten. De olika ländernas ställning den 30 juni 1952, jämförd med motsvarande siffror den 30 juni 1951, framgår av följande tabell (alla siffror i miljoner dollar).

Land	Kvot	Betaln.ställn. (»kumulativ nettoposition») 30. 6. 1951	Betaln.ställn. (»kumulativ nettoposition») 30. 6. 1952
Belgien-Luxemburg	331	- 223	+ 789
Danmark	195	- 67	- 29
Frankrike	520	+ 195	- 421
Grekland	45	- 24	-
Island	15	- 3	- 2
Italien	205	+ 12	+ 209

Land	Kvot	Betaln.ställn. (»kumulativ nettoposition») 30. 6. 1951	Betaln.ställn. (»kumulativ nettoposition») 30. 6. 1952
Nederländerna	355	— 241	+ 235
Norge	200	— 20	+ 1
Portugal	70	+ 59	+ 88
Schweiz	250	+ 11	+ 171
Storbritannien	1 060	+ 372	— 1 144
Sverige	260	— 44	+ 231
Turkiet	50	— 41	— 90
Västtyskland	500	— 273	+ 311
Österrike	70	— 24	— 17

De brittiska och franska betalningskriserna kring årsskiftet 1951/52 — liksom även den tyska ungefär ett år tidigare — fingo allvarliga återverkningar på frilistningsarbetet inom Paris-organisationens ram. I samband med att betalningsunionen på sin tid trädde i verksamhet, skulle alla länder utöka sin frilistning till att omfatta minst 60 % av importen från övriga medlemsländer. Sedermera höjdes frilistningsprocenten till 75 %. Sistnämnda procentsats tillämpas emellertid endast av något mer än hälften av medlemsländerna, däribland Sverige; ett flertal länder ha under åberopande av gällande bestämmelser förklarat sig icke kunna medgiva en frilistning av den föreskrivna omfattningen utan att riskera att komma i allvarliga betalningssvårigheter gentemot unionen. Den tyska frilistningen upphävdes i sin helhet i början av år 1951 men har numera återinförts. I oktober 1951 och februari 1952 reducerade Storbritannien sin frilistning från över 90 % till c:a 46 % och i början av år 1952 upphävdes den franska frilistan.

Utvecklingen av Sveriges betalningsställning.

Från unionens bildande fram till och med augusti 1951 befann sig Sverige i underskottsställning i sina betalningar gentemot unionen. Vid ett tillfälle — maj 1951 — steg underskottet över den gräns, motsvarande 20 % av den svenska kvoten å cirka 1 350 miljoner kronor eller cirka 270 miljoner kronor, där överskjutande delar enligt bestämmelserna måste partiellt täckas med betalning i dollar. I och med att underskottet följande månad reducerades, återfick Sverige det inbetalade dollarbeloppet.

Mot slutet av år 1951 förbyttes den svenska betalningsställningen i ett betydande överskott. Härvid trädde för Sveriges del i kraft den regel som föreskriver, att överskott utöver 20 % av kvoten skola till 50 % täckas genom betalningar i guld eller dollar från unionen.

Utvecklingen månad för månad av Sveriges betalningsställning (»kumulativa nettoposition») framgår av följande tabell (alla siffror i miljoner kronor).

Sveriges »kumulativa netto-position» i förhållande till den europeiska betalningsunionen från och med juli 1950.

	juli— dec. 1950	jan. 1951	febr. 1951	mars 1951	april 1951	maj 1951	juni 1951	juli 1951	aug. 1951	sept. 1951	okt. 1951	nov. 1951
»Kumulativ netto-position»	± 0	-98	-220	-156	-256	-336	-229	-228	-186	+ 14	+ 437	+ 601
däruv:												
av Sverige lämnad (+) resp. i anspråk tagen (-) kredit..	± 0	-98	-220	-156	-256	-323	-229	-228	-186	+ 14	+ 353	+ 435
guldbetalning (till Sverige (+); från Sverige (-))						- 13					+ 84	+ 166
	dec. 1951	jan. 1952	febr. 1952	mars 1952	april 1952	maj 1952	juni 1952	juli 1952	aug. 1952	sept. 1952		
»Kumulativ netto-position»	+887	+1 218	+1 262	+1 273	+1 231	+1 267	+1 197	+1 156	+1 156	+1 117		
däruv:												
av Sverige lämnad (+) resp. i anspråk tagen (-) kredit..	+578	+ 743	+ 765	+ 771	+ 750	+ 768	+ 733	+ 713	+ 713	+ 693		
guldbetalning (till Sverige (+); från Sverige (-))	+309	+ 475	+ 497	+ 502	+ 481	+ 499	+ 464	+ 443	+ 443	+ 424		

Den svenska betalningsställningen blev i särskild ordning föremål för justering i två omgångar. Den första avsåg det s. k. ingående debetsaldo (»initialskuld»), till ett belopp motsvarande 21,2 miljoner dollar, som upprättades för Sverige vid betalningsunionens tillkomst och som utgjorde genparten till Sveriges motsedda dollartilldelning för budgetåret 1950/51. Avsikten var att ifrågavarande debetsaldo skulle likvideras genom ett svenskt betalningsöverskott i förhållande till övriga unionsländer. Då under unionens första verksamhetsår något dylikt överskott icke kom till stånd, adderades saldot, i enlighet med på förhand fastställda regler, till det svenska underskottet per den 31 juli 1951.

Den andra justeringen skedde per den 31 januari 1952 med anledning av att Sverige i slutet av augusti 1951 beslutit att icke tillgodogöra sig de delar av den nyssnämnda dollartilldelningen som komme att återstå outnyttjade per den 1 september 1951.

När det svenska betalningsöverskottet i början av år 1952 började antaga stora proportioner upptog unionens styrelse i enlighet med sitt mandat Sveriges ställning till prövning. Från svensk sida anfördes, att överskottsställningen vore beroende av speciella omständigheter, framför allt av de stora valutainkomsterna från exporten av skogsindustriprodukter under år 1951,

och troligen komme att visa sig vara av övergående natur. Om det svenska överskottet tillfälligt skulle komma att överskrida kvoten, vore man på svensk sida beredd att icke påfordra särskild reglering för överskjutande belopp utan låta detta utestå som fordran på unionen. Skulle det emellertid visa sig att överskottet fortsatte att stiga och kunde väntas stabiliseras på en nivå över kvoten, måste frågan om en retroaktiv reglering för samtliga överskjutande belopp övervägas. Detta arrangemang accepterades av styrelsen, som beslöt att tillsvidare under tre månader uppskjuta prövningen av det svenska fallet. Sedermera förlängdes uppskovet ytterligare tre månader till och med juni 1952. Då det svenska överskottet aldrig kom att överskrida kvoten, aktualiserades icke tillämpningen av det angivna arrangemanget.

Ehuru den svenska uppfattningen att överskottstendenserna vore av övergående karaktär i stort sett bekräftats och månatliga underskott börjat registreras under andra kvartalet 1952, befann sig den svenska kreditorställningen vid utgången av juni månad ännu på en så hög nivå — 89 % av kvoten — att styrelsen ansåg sig vilja ännu en gång granska Sveriges läge. Denna granskning ägde rum i början av juli 1952, varvid styrelsen konstaterade, att utvecklingen av den svenska betalningsställningen varit och kunde väntas bli sådan, att några särskilda åtgärder eller arrangemang tillsvidare icke vore erforderliga.

I proposition nr 257/1950 lämnades bland annat en redogörelse för de uppgörelser, som i enlighet med överenskommelsens bestämmelser träffades av Sverige med övriga medlemsländer angående avvecklingen av ömsesidiga valutabehållningar vid betalningsunionens ikraftträdande den 1 juli 1950. Den viktigaste uppgörelsen gällde de svenska tillgodohavandena i pund, vilka vid nämnda tidpunkt uppgingo till 315 miljoner kronor (22 miljoner pund). I en särskild skriftväxling fastslogs Sveriges rätt att anlita dessa tillgodohavanden för att täcka eventuellt uppkommande svenska nettounderskott gentemot unionen. För den händelse tillgodohavandena icke skulle komma att tagas i anspråk på detta sätt, skulle enligt skriftväxlingen de svenska och brittiska regeringarna diskutera på vad sätt eventuella önskemål från svensk sida att reducera desamma skulle kunna tillgodoses. Möjligheten att täcka nettounderskott gentemot unionen genom utnyttjande av pundtillgodohavandena togs i anspråk i november och december 1950 då sammanlagt cirka 70 miljoner kronor (5 miljoner pund) disponerades för detta ändamål.

Då den angivna skriftväxlingens giltighetstid utlöpste den 30 juni 1952, har denna genom en ny skriftväxling förlängts att gälla till och med den 30 juni 1953. På framställning av den brittiska regeringen, har man från svensk sida — utan att ge avkall på rätten att efter eget bedömande utnyttja pundtillgodohavandena vid en eventuell omsvängning av den svenska betalningsställningen från nuvarande nettoöverskott till nettounderskott — utfäst sig att inhämta brittiska regeringens synpunkter innan avgörande träffas om utövande av denna rätt.

Enligt den motsvarande uppgörelse, som år 1950 träffades med norska regeringen om den svenska fordran å 22 miljoner kronor, skulle 12 miljoner kronor amorteras från norsk sida genom lika månatliga avbetalningar under treårsperioden 1 juli 1951—30 juni 1954. Användningen eller amorteringen av återstående 10 miljoner kronor skulle diskuteras efter den 1 juli 1952. Enligt en tilläggsöverenskommelse, som träffats i september 1952, skola ifrågavarande 10 miljoner kronor amorteras av norrmännen genom lika månatliga avbetalningar under tvåårsperioden 1 juli 1952—30 juni 1954. Detta belopp kommer sålunda att slutamorteras samtidigt med förenämnda belopp å 12 miljoner kronor.

Den svenska fordran på Västtyskland — 89,1 miljoner kronor — har från tysk sida kunnat likvideras tidigare än förutsett enligt den träffade överenskommelsen. De svenska skulderna per den 30 juni 1950 — vilkas avveckling likaledes på sin tid blevo föremål för bilaterala uppgörelser med respektive länder — äro med undantag för obetydliga belopp numera slutreglerade.

Betalningsunionens förlängning till och med den 30 juni 1953.

Vid överläggningarna inom Paris-organisationen i början av detta år framstod med klarhet medlemsländernas gemensamma önskan att om möjligt fortsätta betalningsunionens verksamhet. Unionen hade i stort sett fungerat tillfredsställande och det skulle innebära ett mycket allvarligt bakslag för de västeuropeiska handels- och betalningsförbindelserna om den skulle upphöra. Å andra sidan hade under den gångna perioden svårigheter framträtt, vilka måste lösas för att unionen även fortsättningsvis skulle kunna fylla sin uppgift. Den grundläggande svårigheten hade visat sig vara, att unionens guld- och dollartillgångar icke räckte till för att möta de betalningsförpliktelser som i vissa situationer kunde komma att åligga unionen. Detta problem hade blivit akut framför allt genom nödvändigheten att genom olika anordningar, inrymmande betydande guldbetalningar från unionen, reglera de mycket kraftiga överskott utöver kvoten, som under det andra verksamhetsåret registrerades av Belgien.

För unionens del gällde det därför att dels söka stärka sina finansiella resurser, dels avveckla utestående belgiska krediter utöver kvoten, dels ock finna en form för reglering av eventuella liknande överskott framdeles, icke blott beträffande Belgien utan även andra medlemsländer, såsom Italien, Portugal och Schweiz, för vilka en dylik utveckling i första hand syntes kunna komma att aktualiseras. Den lösning, eller snarare det komplex av lösningar som nåddes, innefattar nämnda tre huvudelement.

Av hänsyn till unionens guld- och dollarställning ändrades den tidigare gällande procentskalan för underskottsländernas guldbetalningar till unionen, i det att guldbetalningsprocenten i de s. k. lägre trancherna av kvoten ökades enligt följande tabell.

Guldbetalningar respektive krediter i procent av underskottet inom varje »tranch».

Tranch i procent av kvoten	Gamla skalan		Nya skalan	
	Guld	Kredit	Guld	Kredit
1:a tranchen 20 %	0	100 %		
a. 10 %			0	100 %
b. 10 %			20 %	80 %
2:a tranchen 20 %	20 %	80 %	30 %	70 %
3:e tranchen 20 %	40 %	60 %	40 %	60 %
4:e tranchen 20 %	60 %	40 %	50 %	50 %
5:e tranchen 20 %	80 %	20 %	70 %	30 %
Vid ett totalt utnyttjande av kvoten	40 %	60 %	40 %	60 %

Såsom framgår av tabellen har relationen mellan guldbetalningar och krediter vid ett *totalt* utnyttjande av kvoten bibehållits oförändrad vid procent-siffrorna 40 respektive 60.

I samma syfte att förstärka betalningsunionens finansiella ställning infördes ett garantisystem. Detta system innebär att, för den händelse och i den mån unionens reserver i guld och dollar skulle komma att understiga 100 miljoner dollar, medlemsländerna skola ställa till unionens förfogande i form av tillfälliga lån ett sammanlagt belopp i guld eller dollar å högst 100 miljoner dollar. I första hand skola lånen lämnas av de medlemsländer, som äro i kreditorställning i förhållande till unionen. Beräkningen av varje lands andel i garantibeloppet skall ske med ledning av storleken av landets kvot. Då Sveriges kvot för närvarande utgör något över 6,3 % av medlemsländernas sammanlagda kvoter, kan Sveriges andel komma att uppgå till högst cirka 6,3 miljoner dollar. Om unionen skulle likvideras, skola eventuellt utestående garantibelopp återbetalas till långivarna med förtur framför varje annat anspråk på unionen.

Regleringen av de belgiska överskotten utöver kvoten, till den del dessa voro utestående i form av krediter, innefattade dels en temporär höjning av Belgiens kvot till 416 miljoner dollar, dels en omedelbar guldbetalning till Belgien av 80 miljoner dollar, dels en överföring till Storbritannien och Frankrike av 50 miljoner dollar från det belgiska kontot i samband med en uppgörelse om vissa brittiska och franska krigsmaterielleveranser till Belgien, dels slutligen en konsolidering med amortering under 5 år av ett kreditbelopp å 50 miljoner dollar. Uppgörelsen gjordes i sin helhet beroende av att Belgien i internationella valutafonden skulle kunna få låna 50 miljoner dollar att återbetalas med utnyttjande av amorteringarna från betalningsunionen å det sistnämnda kreditbeloppet. Detta villkor uppfyllades sedermera genom en särskild uppgörelse mellan Belgien och valuta-fonden. Belgien å sin sida utfäste sig att acceptera överskott gentemot betalningsunionen under tolv månadersperioden fram till och med den 30 juni 1953 å högst 250 miljoner dollar, varav hälften skulle ställas till förfogande

i form av kredit och hälften kompenseras genom guldbetalningar från unionen.

Beträffande regleringen av sådana överskott utöver kvoterna, som kunde tänkas uppkomma fram till och med den 30 juni 1953 fastslogs som allmän princip, att dessa skola täckas till ena hälften genom kredit till unionen och till den andra genom guldbetalningar till vederbörande land. Den maximigräns för dylika överskott, som fastställdes för Belgiens del, utgjorde såsom redan nämnts 250 miljoner dollar. Motsvarande maximibelopp bestämdes till 100 miljoner dollar för Italien, 55 miljoner dollar för Portugal och 125 miljoner dollar för Schweiz.

Samtidigt med de i det föregående refererade besluten genomfördes en höjning av unionens räntesatser för att bättre anpassa dessa till det rådande allmänna ränteläget i de västeuropeiska länderna. Kreditorländerna skola sålunda hädanefter erhålla $2\frac{1}{4}$ % ränta å till unionen lämnad kredit. Beträffande debitorländernas krediter från unionen skola dessa förräntas med $2\frac{1}{2}$ % i fråga om krediter utestående högst ett år, medan $2\frac{3}{4}$ och 3 % måste betalas för krediter som varit utestående intill två år respektive ännu längre tid.

Under överläggningarna i Paris förordades från flera medlemsländers sida, att beslutet att förlänga unionen skulle avse två år, d. v. s. tidsperioden 1 juli 1952—30 juni 1954. Enighet kunde emellertid icke uppnås härom och förlängningen begränsades till ett år, eller fram till och med den 30 juni 1953. I syfte att möjliggöra en planering i god tid före sistnämnda datum av den eventuellt fortsatta verksamheten gav man unionens styrelse i uppdrag att senast den 31 mars 1953 avge en rapport i ärendet; i själva verket torde planeringsarbetet komma att påbörjas redan under innevarande höst.

Departementschefen.

Den europeiska betalningsunionen har alltsedan den tillkom i mitten av år 1950 varit en central faktor i de europeiska handels- och betalningsförbindelserna. Genom att medlemsländernas valutor därigenom blivit sinsemellan fullt utbytbara, har en ökad multilateral handel i Västeuropa möjliggjorts. Under de två år, som betalningsunionen varit i verksamhet, har denna handel värdemässigt stigit med c:a 50 %, varav hälften beräknas motsvara en ökning av handelsvolymen. Det torde också ha varit en allmän uppfattning, att det skulle ha inneburit ett synnerligen allvarligt bakslag för den europeiska handeln, liksom även för de europeiska ekonomiska samarbetssträvandena över huvud, om betalningsunionen icke kunnat fortsätta med sin verksamhet. Såsom enda alternativ stod i själva verket en återgång till den första efterkrigstidens strängt bilaterala reglering av handeln och betalningarna, varvid de resultat som nåtts i fråga om importens frilistning etc. i stor utsträckning skulle ha gått förlorade och den inom-europeiska handeln åter skulle ha krympt samman. Vetskapen om unionens

betydelse ur ekonomiska och även politiska synpunkter har otvivelaktigt bidragit till att lösningar kunnat nås på de många besvärliga problem som måste övervinnas innan beslutet om en förlängning kunnat bli ett faktum.

Den största svårigheten har betingats av unionens relativt sett låga reserver av guld och dollar. Vid unionens upprättande tillsköts från amerikansk sida ett grundkapital å 350 miljoner dollar, varjämte ytterligare dollarbe-
lopp kommit unionen till godo indirekt genom det sätt varpå den amerikanska ekonomiska hjälpen till vissa finansiellt svaga medlemsländer utformats. Reserverna ha emellertid visat sig icke vara tillräckligt stora för att möta de påfrestningar på unionen, som de stora förskjutningarna i de internationella betalningsförhållandena efter Korea-krigets utbrott inneburit. Det må härvidlag erinras om att principerna för unionens verksamhet fastlades före Korea-krisen och byggde på förväntningar om en utveckling utan balansrubbnings-
av den storleksordning som sedermera uppstått. Unionens finansiella svårigheter tillspetsades framför allt till följd av de stora guldbetalningar som måste göras till Belgien för att täcka detta lands extrema betalningsöverskott i förhållande till unionen.

För att stärka unionens guld- och dollarställning har därför en skärpning gjorts av de regler som hittills gällt beträffande underskottsländernas guldbetalningar till unionen, innebärande bland annat att dessa länders möjligheter att erhålla kredit utan skyldighet att samtidigt betala guld till unionen reducerats från 20 % till 10 % av kvoten. I samma syfte har dessutom ett garantisystem införts. För den händelse och i den utsträckning unionens guld- och dollarreserver skulle sjunka under en viss angiven gräns — 100 miljoner dollar — skola medlemsländerna enligt detta system ställa till unionens förfogande i form av tillfälliga lån ett sammanlagt belopp av högst 100 miljoner dollar, varvid storleken av kvoten är avgörande för respektive lands andel i lånebeloppet. I första hand skola länder i kreditorställning fullgöra denna skyldighet att lämna lån till unionen.

För Sveriges del innebära dessa ändringar följande. För den händelse Sveriges nuvarande överskottsställning i unionen skulle förbytas i ett underskott, kan detta till ett belopp av högst 135 miljoner kronor täckas genom kredit hos unionen utan varje skyldighet att samtidigt betala guld eller dollar. Motsvarande maximibelopp var före ändringen 270 miljoner kronor. Skulle underskottet stiga upp till 540 miljoner kronor, sker detta till priset av större svenska guldbetalningar än vad som tidigare gällt. Guldbetalningsprocenten vid ett totalt utnyttjande av den svenska kvoten å 1 350 miljoner kronor kvarstår däremot oförändrad, i det att procentsatserna i de högsta »trancherna» av kvoten reducerats.

Vad garantisystemet beträffar kunna för Sveriges del de tillfälliga lånen till unionen, för vilka bestämmelser införts, komma att uppgå till högst cirka 6 miljoner dollar. Enligt de kalkyler som gjorts inom betalningsunionens styrelse, torde garantisystemet komma att behöva träda i kraft endast i vissa extrema undantagsfall. Jag vill samtidigt erinra om att eventuella

lån skola i händelse av unionens upplösning likvideras med företrädesrätt framför varje annan betalningsförpliktelse.

Beslutet att förlänga betalningsunionen torde ur svensk synpunkt böra hälsas med tillfredsställelse. Fortsatta förutsättningar ha på detta sätt skapats för ett multilateralt handelsutbyte i Västeuropa. Med tanke på fördelarna av att unionen kan fortsätta sin verksamhet synes mig den utvidgning av medlemsländernas finansiella förpliktelser, som de nytillkomna reglerna för unionen i vissa lägen kunna innebära, icke böra ge anledning till erinran för Sveriges vidkommande.

I själva verket torde det knappast vara sannolikt att den reviderade guldskalan för underskottsländer inom en rimlig framtid kommer att bli praktiskt tillämplig i Sveriges fall. Även om det betydande överskott gentemot unionen, som den svenska betalningsställningen för närvarande utvisar, kan tänkas komma att reduceras under kommande månader, synes uppkomsten av en svensk underskottsposition tills vidare föga trolig. En annan sak är att den nya skalan indirekt kan komma att påverka svensk export och utrikeshandel, då de minskade möjligheterna att erhålla gulfri kredit hos unionen måhända i vissa fall komma att motivera en försiktigare frilistningspolitik och importpolitik över huvud hos medlemsländerna. I detta sammanhang måste tyvärr konstateras de motgångar för frilistningsarbetet, som återinförandet av franska och brittiska importrestriktioner i stor skala inneburit.

Såsom framgår av den tidigare framställningen, avser förlängningen tiden fram till och med den 30 juni 1953. Ur bland annat handelspolitiska synpunkter hade det otvivelaktigt varit att föredraga, om betalningsunionens fortsatta verksamhet kunnat fastläggas för en längre period än denna. Enighet inom Paris-organisationen kunde emellertid inte uppnås för ett förslag omfattande en tvåårig förlängning.

Med åberopande av vad som i det föregående anförts får jag därför tillstyrka, att här behandlade frågekomplex i sin helhet måtte underställas riksdagen. Dennas beslut synes erforderligt i två hänseenden. Godkännande torde begäras av det tilläggsprotokoll, i vilket de formella ändringarna av 1950 års överenskommelse angående betalningsunionen inrymts. Därjämte bör bemyndigande sökas för riksbanken att ombesörja de transaktioner som införandet av ett garantisystem av angivna innebörd må föranleda för Sveriges del. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna tilläggsprotokoll nr 3 till överenskommelsen den 19 september 1950 angående upprättande av en europeisk betalningsunion,

dels ock bemyndiga riksbanken att vidtaga erforderliga anordningar för Sveriges fortsatta medverkan i betalningsunionen enligt reglerna i tilläggsprotokollet.

Kungl. Maj:ts proposition nr 246.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställdan förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet: ✓

Birgit Warholm.

BILAGA

**Protocole additionnel No 3
portant amendement à l'accord
sur l'établissement d'une Union
Européenne de Paiements
du 19 septembre 1950.**

**Supplementary Protocol No 3
Amending the Agreement for the
Establishment of a European
Payments Union of 19th
September 1950.**

Les Gouvernements de la République Fédérale d'Allemagne, de la République d'Autriche, du Royaume de Belgique, du Royaume de Danemark, de la République Française, du Royaume de Grèce, de la République d'Irlande, de la République d'Islande, de la République Italienne, du Grand-Duché de Luxembourg, du Royaume de Norvège, du Royaume des Pays-Bas, de la République Portugaise, du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord, de la Suède, de la Confédération Suisse et de la République Turque; et le Commandant de la Zone Anglo-Américaine du Territoire Libre de Trieste;

Signataires de l'Accord sur l'Établissement d'une Union Européenne de Paiements (appelé ci-dessous l'«Accord»), signé le 19 septembre 1950, et du Protocole d'Application Provisoire de l'Accord, signé le même jour, lequel dispose dans son paragraphe 1 que l'Accord est appliqué à titre provisoire comme s'il avait produit ses effets à compter du 1er juillet 1950;

Signataires du Protocole Additionnel N° 2 portant amendement à l'Accord, signé le 4 août 1951;

Convenus de signer un Protocole Additionnel N° 3 qui prévoit certains amendements à l'Accord;

Désirant donner effet immédiat aux dispositions dudit Protocole Additionnel;

Considérant la Recommandation en date du 30 juin 1952, par laquelle le

The Governments of the Federal Republic of Germany, the Republic of Austria, the Kingdom of Belgium, the Kingdom of Denmark, the French Republic, the Kingdom of Greece, the Republic of Ireland, the Republic of Iceland, the Italian Republic, the Grand Duchy of Luxembourg, the Kingdom of Norway, the Kingdom of the Netherlands, the Portuguese Republic, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, Sweden, the Swiss Confederation, the Turkish Republic; and the Commander of the British-American United States Zone of the Free Territory of Trieste;

Being the signatories of the Agreement for the Establishment of a European Payments Union (hereinafter referred to as the "Agreement"), signed on 19th September, 1950, and of the Protocol of Provisional Application of the Agreement, signed on the same date, in accordance with paragraph 1 of which Protocol the provisions of the Agreement are being provisionally applied as if it had been effective as from 1st July, 1950;

Being the Signatories of Supplementary Protocol No. 2 amending the Agreement, signed on 4th August, 1951;

Having agreed to sign a Supplementary Protocol No. 3 which provides for certain amendments to the Agreement;

Being desirous of giving immediate effect to the provisions of the said Supplementary Protocol; and

Having regard to the adoption on 30th June, 1952, by the Council of the

Översättning.

**Tilläggsprotokoll nr 3
till överenskommelsen den 19
september 1950 angående upp-
rättande av en europeisk
betalningsunion.**

Förbundsrepubliken Tysklands, Republiken Österrikes, Konungariket Belgiens, Konungariket Danmarks, Franska republikens, Konungariket Greklands, Republiken Irlands, Republiken Islands, Italienska republikens, Storhertigdömet Luxemburgs, Konungariket Norges, Konungariket Nederländernas, Portugisiska republikens, Det förenade konungariket Storbritannien och Norra Irlands, Sveriges, Schweiziska edsförbundets och Turkiska republikens regeringar samt befälhavaren för den brittisk-amerikanska zonen i det fria området Trieste;

vilka äro signatärmakterna till överenskommelsen den 19 september 1950 angående upprättande av en europeisk betalningsunion (härefter benämnd »överenskommelsen») samt till protokollet samma dag om provisorisk tillämpning av överenskommelsen i vilket protokolls paragraf 1 föreskrives, att bestämmelserna i överenskommelsen skola provisoriskt tillämpas som om den hade gällt från och med den 1 juli 1950;

vilka äro signatärmakterna till tilläggsprotokoll nr 2 den 4 augusti 1951 med ändring av överenskommelsen;

vilka hava överenskommit att underteckna ett tilläggsprotokoll nr 3, varigenom överenskommelsen i vissa avseenden ändras;

vilka önska ge bestämmelserna i nämnda tilläggsprotokoll omedelbar verkan; och

vilka beakta den rekommendation den 30 juni 1952, varigenom Organisationens

Conseil de l'Organisation Européenne de Coopération Économique a approuvé le texte du présent Protocole Additionnel et l'a recommandé à la signature des Membres de l'Organisation;

Sont convenus de ce qui suit:

Article 1.

Le paragraphe *b* de l'article 8 de l'Accord est modifié comme suit:

«*b*. Les dispositions du présent article n'ont pas pour effet d'obliger une Partie Contractante à mettre à la disposition d'autres Parties Contractants des montants de sa monnaie dépassant, au total, un montant équivalant à la différence entre les montants qui peuvent être réglés en vertu des articles 11 et 13 ci-dessous et son excédent comptable cumulatif.»

Article 2.

Les paragraphes *c* et *d* de l'article 9 de l'Accord sont modifiés comme suit:

«*c*. Les ressources spéciales, qui pourraient être attribuées par le Gouvernement des États-Unis d'Amérique à une Partie Contractante, seront considérées comme des ressources existantes au sens du paragraphe *a* du présent article; toutefois, ces ressources spéciales sont utilisées:

1. sans que la Partie Contractante en cause ait besoin d'en faire la demande;

2. dans les conditions fixées par le Gouvernement des États-Unis d'Amérique en accord avec l'Organisation;

3. comme si elles étaient, aux fins de l'article 7, un excédent comptable d'une Partie Contractante, dès lors qu'elles sont attribuées à ladite Partie Contractante au titre d'une période comptable antérieure à la date à laquelle leur attribution est faite; et

4. sauf décision contraire prise par l'Organisation en accord avec le Gou-

Organisation for European Economic Co-operation, of a Recommendation approving the text of the present Supplementary Protocol and recommending it to the Members of that Organisation for signature;

Have agreed as follows:

Article 1.

Paragraph (*b*) of Article 8 of the Agreement shall be amended and shall read as follows:

“(*b*) Under the provisions of the present Article no Contracting Party may be required to place at the disposal of other Contracting Parties amounts of its currency exceeding, in aggregate, the amount by which its cumulative accounting surplus falls short of the amounts which may be settled by virtue of Articles 11 and 13.”

Article 2.

Paragraphs (*c*) and (*d*) of Article 9 of the Agreement shall be amended and shall read as follows:

“(*c*) Special resources which may be allotted by the Government of the United States of America to a Contracting Party shall be treated as existing resources within the meaning of the provisions of paragraph (*a*) of the present Article; provided, however, that such special resources shall be used:

(*i*) without the necessity for a request of the Contracting Party concerned;

(*ii*) only in accordance with such terms and conditions for their use as may be determined by the Government of the United States of America in agreement with the Organisation;

(*iii*) for the purposes of Article 7, as if they were an accounting surplus of a Contracting Party in so far as they are allotted to that Contracting Party in respect of an accounting period ending prior to the date on which their allotment is made; and

(*iv*) unless the Organisation decides otherwise in agreement with the Gov-

för europeiskt ekonomiskt samarbete råd godkänt texten till förevarande tilläggsprotokoll och rekommenderat protokollet till undertecknande av medlemmarna av denna Organisation;

hava överenskommit om följande:

Artikel 1.

Moment (b) i artikel 8 i överenskommelsen skall erhålla följande ändrade lydelse:

»(b) Bestämmelserna i denna artikel förplikta icke en fördragsslutande part att till andra fördragsslutande parter förfogande ställa belopp i sin valuta, som sammanlagt överstiga den summa, med vilken dess kumulativa avräkningsöverskott understiger de belopp, vilka må regleras i enlighet med artiklarna 11 och 13.»

Artikel 2.

Moment (c) och (d) i artikel 9 i överenskommelsen skola erhålla följande ändrade lydelse:

»(c) Särskilda tillgodohavanden, vilka kunna komma att tilldelas en fördragsslutande part av Amerikas förenta staters regering, skola betraktas som befintliga tillgodohavanden enligt moment (a) i denna artikel; dock att sådana särskilda tillgodohavanden skola användas:

(i) utan att den fördragsslutande parten behöver framställa begäran härom;

(ii) endast i enlighet med sådana villkor beträffande deras utnyttjande, som må bestämmas av Amerikas förenta staters regering i samförstånd med Organisationen;

(iii) vid tillämpningen av artikel 7, som om de utgjorde en fördragsslutande parts avräkningsöverskott, i den mån de tilldelas den fördragsslutande parten för en avräkningsperiod, som slutar före den dag, då deras tilldelning sker;

(iv) därest Organisationen icke anorledes beslutar i samförstånd med

vernement des États-Unis d'Amérique, dans la mesure seulement où des montants équivalents d'or, au sens du paragraphe *b* de l'article 14 ci-dessous, sont mis à la disposition de l'Union.

d. Toute partie des ressources prévues au paragraphe *c* du présent article, non utilisée conformément audit paragraphe dans les opérations relatives aux périodes comptables de l'année au cours de laquelle lesdites ressources sont attribuées, est considérée comme un excédent net encouru par la Partie Contractante en cause pendant la dernière période comptable de cette année, dans la mesure où des montants équivalents d'or, au sens du paragraphe *b* de l'article 14 ci-dessous, sont mis à la disposition de l'Union.»

Article 3.

L'article 15 de l'Accord est modifié comme suit:

«Article 15.

ASSISTANCE SPÉCIALE.

a. Si une Partie Contractante n'est pas en mesure d'effectuer, conformément aux articles 11 ou 13 ci-dessus, les versements d'or exigibles pour le règlement de son déficit comptable, l'Organisation peut, à la demande de ladite Partie Contractante, recommander au Gouvernement des États-Unis d'Amérique de mettre à sa disposition, le cas échéant sous certaines conditions, les montants en dollars nécessaires pour lui permettre de remplir les obligations résultant du présent Accord. La demande faite par une Partie Contractante conformément aux dispositions du présent paragraphe ne suspend pas l'exécution de ses obligations résultant des articles 11 ou 13 ci-dessus.

b. L'Organisation peut décider, dans des circonstances exceptionnelles et à la demande d'une Partie Contractante, que tout ou partie des versements d'or exigibles conformément à l'article 11 ci-dessus pour le règlement de son déficit

ernment of the United States of America, only to the extent that an equivalent amount of gold within the meaning of paragraph (*b*) of Article 14 has been made available to the Union.

(*d*) Any amount of the resources referred to in paragraph (*c*) of the present Article and not used in accordance with that paragraph in the operations relating to accounting periods of the year in the course of which it has been allotted, shall be deemed to be a net surplus of the Contracting Party concerned arising in the last accounting period of that year, to the extent that an equivalent amount of gold within the meaning of paragraph (*b*) of Article 14 has been made available to the Union.”

Article 3.

Article 15 of the Agreement shall be amended and shall read as follows:

“Article 15.

SPECIAL ASSISTANCE.

(*a*) If a Contracting Party is not in a position to make, in accordance with Articles 11 or 13, payments in gold necessary for the settlement of its accounting deficit, the Organisation may, at the request of that Contracting Party, recommend to the Government of the United States of America to place at the disposal of that Contracting Party — subject, if desirable, to conditions — amounts of United States dollars necessary to enable it to comply with its obligations under the present Agreement. Any request made by a Contracting Party in accordance with the provisions of the present paragraph does not suspend its obligations under Articles 11 or 13.

(*b*) The Organisation may, in exceptional circumstances and at the request of a Contracting Party, decide that, in whole or in part, payments in gold due in accordance with Article 11 for the settlement of its accounting deficit shall

Amerikas förenta staters regering, endast i den utsträckning motsvarande belopp i guld i enlighet med moment (b) i artikel 14 ställts till Unionens förfogande.

(d) Varje del av de i moment (c) i denna artikel förutsedda tillgodohavandena, som icke använts i enlighet med nämnda moment vid operationerna för avräkningsperioderna under det år, då de tilldelats, skall anses utgöra ett nettoöverskott för vederbörande fördragsslutande part, som uppkommit under detta års sista avräkningsperiod, i den utsträckning motsvarande belopp i guld i enlighet med moment (b) i artikel 14 ställts till Unionens förfogande.»

Artikel 3.

Artikel 15 i överenskommelsen skall erhålla följande ändrade lydelse:

»Artikel 15.

SÄRSKILT BISTÅND.

(a) Därest fördragsslutande part icke är i stånd att i enlighet med artiklarna 11 eller 13 verkställa betalning i guld för reglering av sitt avräkningsunderskott, må Organisationen på begäran av den fördragsslutande parten i fråga till Amerikas förenta staters regering förorda, att till den fördragsslutande partens förfogande ställes — på villkor som kunna befinnas påkallade — sådana belopp i Förenta staternas dollar, som erfordras för att sätta den fördragsslutande parten i stånd att uppfylla sina förpliktelser enligt denna överenskommelse. Framställning, som av en fördragsslutande part göres i enlighet med bestämmelserna i detta moment, upphäver icke dess förpliktelser enligt artiklarna 11 eller 13.

(b) Organisationen må under särskilda förhållanden på begäran av fördragsslutande part besluta att betalningar i guld, som den fördragsslutande parten skall erlägga i enlighet med artikel 11 för reglering av dess avräkningsunderskott,

comptable seront différés dans les conditions et jusqu'à la date fixées par l'Organisation. Les Parties Contractantes qui bénéficient des dispositions du présent paragraphe paieront un intérêt sur les montants dont le versement est différé, comme s'il s'agissait de prêts consentis par l'Union en vertu de l'article 11 ci-dessus.»

be postponed on conditions and until a date determined by the Organisation. Any Contracting Party which benefits from the provisions of the present paragraph shall pay interest on the amounts the payment of which is postponed, as if such amounts were credits granted by virtue of Article 11."

Article 4.

La première phrase du paragraphe *b* de l'article 19 de l'Accord est modifiée comme suit:

«Les décisions prises par le Conseil en vertu du présent Accord, sous réserve des dispositions des paragraphes *c* et *d* du présent article, de l'article 35 et de l'article 35 *bis*, sont prises par accord mutuel de toutes les Parties Contractantes, à l'exception des Parties Contractantes qui sont absentes ou s'abstiennent.»

Article 4.

The first sentence of paragraph (*b*) of Article 19 of the Agreement shall be amended and shall read as follows:

"Subject to the provisions of paragraphs (*c*) and (*d*) of the present Article, of Article 35, and of Article 35 *Bis*, decisions of the Council under the present Agreement shall be taken by mutual agreement of all Contracting Parties, except those which are absent or abstain."

Article 5.

Le sous-paragraphe 3 du paragraphe *c* de l'article 23 de l'Accord est modifié comme suit:

«3. Les frais entraînés par l'exécution des versements et des transferts d'or ou de devises effectués en vertu du présent Accord et par le placement des avoirs composant le fonds, ainsi que toute autre dépense analogue et, si l'Organisation en décide ainsi, les frais exposés en vertu des articles 21 et 25.»

Article 5.

Sub-paragraph (*iii*) of paragraph (*c*) of Article 23 of the Agreement shall be amended and shall read as follows:

"(*iii*) meeting expenses incurred in connection with payments and transfers of gold or currency made under the present Agreement; with the investment of assets; as well as other similar expenditure; and, if the Organisation so decides, expenses incurred by virtue of Articles 21 and 25."

Article 6.

L'article 23 *bis* nouveau ci-dessous est ajouté après l'article 23 de l'Accord:

«Article 23 *bis*.

CONTRIBUTIONS TEMPORAIRES.

a. Dans la mesure où l'exécution d'opérations a pour effet de réduire les avoirs convertibles du fonds à un montant inférieur à l'équivalent de 100

Article 6.

A new Article 23 *Bis* shall be added to the Agreement after Article 23, which shall read as follows:

«Article 23 *Bis*.

TEMPORARY CONTRIBUTIONS.

(*a*) To the extent that the execution of any operations results in a reduction of the convertible assets of the fund below the equivalent of 100 million

skola helt eller delvis uppskjutas på sådana villkor och intill dag, som bestämmas av Organisationen. Varje fördragsslutande part, till vilkens förmån bestämmelserna i detta moment tillämpas, skall betala ränta på de belopp, vilkas erläggande uppskjutes, som om dessa belopp utgjorde krediter, vilka tillhandahållits i enlighet med artikel 11.»

Artikel 4.

Första meningen i moment (b) i artikel 19 i överenskommelsen skall erhålla följande ändrade lydelse:

»Med de inskränkningar, som följa av bestämmelserna i denna artikels moment (c) och (d), i artikel 35 och artikel 35 b, skola Rådets beslut på grund av denna överenskommelse fattas enhälligt av samtliga fördragsslutande parter, utom de som icke närvara eller avstå från att delta i beslutet.»

Artikel 5.

Punkten (iii) av moment (c) i artikel 23 i överenskommelsen skall erhålla följande ändrade lydelse:

»(iii) möta sådana utgifter, som uppstått i samband med enligt denna överenskommelse gjorda betalningar och överföringar i guld eller valutor, eller på grund av tillgångarnas investering, ävensom andra liknande omkostnader samt, därest Organisationen så beslutar, kostnader som uppstått på grund av artiklarna 21 och 25.»

Artikel 6.

Efter artikel 23 i överenskommelsen inskjutes en ny artikel 23 b med följande lydelse:

»Artikel 23 b.

TILLFÄLLIGA BIDRAG.

(a) I den utsträckning utförandet av operationerna vid något tillfälle medför, att fondens konvertibla tillgångar understiga motvärdet till 100 miljoner konto-

millions d'unités de compte, les Parties Contractantes font à l'Union des versements d'or ou de dollars des États-Unis, après l'exécution des dites opérations.

b. Les versements prévus au présent article sont effectués à la date de valeur des opérations en cause, à titre de prêt consenti jusqu'à la date de valeur des opérations suivantes; ils sont alors remboursés par priorité sur les autres versements à effectuer par l'Union.

c. Les versements prévus au présent article ne peuvent excéder à aucun moment un montant total équivalant à 100 millions d'unités de compte et, pour chaque Partie Contractante, une contribution correspondant à une fraction de ce montant, égale au rapport entre son quota au 1er juillet 1952 et la somme des quotas des Parties Contractantes à cette date.

d. Les versements prévus au présent article sont effectués:

1. par les Parties Contractantes qui ont un excédent comptable cumulatif lors des opérations après l'exécution desquelles les versements sont effectués, proportionnellement au montant de leurs quotas, et

2. dans la mesure où les versements prévus au sous-paragraphe 1 ci-dessus sont insuffisants, par les autres Parties Contractantes, proportionnellement au montant de leurs quotas.

e. L'Union paiera aux Parties Contractantes qui effectueront les versements prévus au présent article, un intérêt sur les montants versés, au taux fixé par l'Organisation et dans les conditions prévues par le paragraphe *d* de l'article 23 ci-dessus.

f. Les avoirs convertibles du fonds, au sens du présent article, sont les montants d'or, de dollars des États-Unis et de monnaies convertibles de pays autres que les Parties Contractantes, qui sont compris dans le fonds.

g. Les versements prévus au présent article ne seront dus, ni après l'exé-

units of account, the Contracting Parties shall make to the Union payments of gold or in United States dollars after the execution of these operations.

(b) The payments provided for in the present Article shall be made at the value date for the operations concerned by way of a loan granted until the value date in respect of the following operations when they shall be repaid with priority over the other payments due by the Union.

(c) The payments provided for in the present Article shall not at any time exceed, in the aggregate, an amount equivalent to 100 million units of account and, as regards any Contracting Party, a contribution corresponding to a fraction of that amount, which is equal to the fraction which the quota of that Contracting Party on 1st July, 1952, represents of the sum of the quotas of all the Contracting Parties on that date.

(d) The payments provided for in the present Article shall be made

(i) by the Contracting Parties which have a cumulative accounting surplus at the operations after the execution of which these payments are made, in proportion to the amounts of their quotas; and

(ii) to the extent that the payments provided for in sub-paragraph *(i)* are inadequate, by the other Contracting Parties in proportion to the amounts of their quotas.

(e) The Union shall pay to a Contracting Party which has made a payment as provided for in the present Article, interest on the amount paid, at a rate determined by the Organisation and on conditions provided for in paragraph *(d)* of Article 23.

(f) The convertible assets of the fund within the meaning of the present Article shall be the amounts of gold, United States dollars and convertible currencies of countries other than the Contracting Parties, which form part of the fund.

(g) The payments provided for in the present Article shall not be made after

enheter, skola de fördragsslutande parterna verkställa betalningar till Unionen i guld eller i Förenta staternas dollar efter utförandet av dessa operationer.

(b) Betalningarna enligt denna artikel skola verkställas på valutadagen för ifrågavarande operationer genom beviljande av lån gällande till valutadagen för därpå följande operationer, då återbetalning skall ske med företråde framför övriga betalningar, som skola verkställas av Unionen.

(c) Betalningarna enligt denna artikel skola icke vid något tillfälle sammanlagt överstiga ett belopp motsvarande 100 miljoner kontoenheter, och, i vad avser någon fördragsslutande part, en andel motsvarande den del av detta belopp, som är lika med den del, som den fördragsslutande partens kvot den 1 juli 1952 utgör av summan av alla fördragsslutande parters kvoter nämnda dag.

(d) Betalningarna enligt denna artikel skola verkställas

(i) av de fördragsslutande parter, som ha ett kumulativt avräkningsöverskott vid de operationer, efter vars utförande dessa betalningar verkställas, i förhållande till beloppet av deras kvoter; och

(ii) i den utsträckning de i punkten (i) förutsedda betalningarna äro otillräckliga, av övriga fördragsslutande parter i förhållande till beloppet av deras kvoter.

(e) Unionen skall till fördragsslutande part, som verkställt en betalning enligt denna artikel, erlægga ränta å det betalda beloppet efter en räntesats, som bestämmes av Organisationen och på de villkor, som angivas i moment (d) i artikel 23.

(f) Med fondens konvertibla tillgångar enligt denna artikel avses de belopp i guld, Förenta staternas dollar och konvertibla valutor i annat än fördragsslutande parters myntslag, vilka ingå i fonden.

(g) Betalningarna enligt denna artikel skola icke verkställas efter utförande av

cution des opérations prévues à l'article 34 ci-dessous, en ce qui concerne la Partie Contractante pour laquelle l'Accord prend fin, ni après l'exécution des opérations prévues à l'article 36 ci-dessous.»

the execution of the operations provided for in Article 34 in respect of a Contracting Party with regard to which the Agreement terminates, nor after the execution of the operations provided for in Article 36."

Article 7.

L'article 27 de l'Accord est modifié comme suit:

«*Article 27.*

MODIFICATION DE PARITÉ.

Au cas où la parité entre l'unité de compte et la monnaie dans laquelle une Partie Contractante communique à l'Agent les informations requises pour le calcul d'excédents ou de déficits bilatéraux, est modifiée au cours d'une période comptable, les excédents ou déficits bilatéraux en cause sont calculés séparément pour la période antérieure et pour la période postérieure à la modification de parité, en utilisant la parité en vigueur pour chacune de ces périodes. Les montants de crédits utilisés en vertu de l'article 12 ci-dessus sont calculés, aux fins du paragraphe *b* de l'article 11, en unités de compte, en utilisant la parité en vigueur pendant la période comptable au titre de laquelle le crédit a été utilisé.»

Article 8.

Le paragraphe *a* de l'article 30 de l'Accord est modifié comme suit:

«*a.* L'article 11, l'article 23 *bis* et le paragraphe *a* de l'article 26 ci-dessus peuvent être modifiés par décision de l'Organisation.»

Article 9.

L'article 35 *bis* nouveau ci-dessous est ajouté après l'article 35 de l'Accord:

Article 7.

Article 27 of the Agreement shall be amended and shall read as follows:

“*Article 27.*

MODIFICATIONS OF PARITY.

When the parity between the unit of account and the currency in which a Contracting Party reports to the Agent the information required for the calculation of bilateral surpluses and deficits, is modified during an accounting period, the bilateral surplus or deficit concerned shall be calculated in two parts, that is to say for the period prior to and for the period after the modifications of the parity on the basis of the parities in force during those periods respectively. For the purposes of paragraph (*b*) of Article 11, the amounts of credit used by virtue of Article 12 shall be calculated in units of account on the basis of the parity in force during the accounting period in respect of which the credit was used."

Article 8.

Paragraph (*a*) of Article 30 of the Agreement shall be amended and shall read as follows:

“(*a*) Article 11, Article 23 Bis, and paragraph (*a*) of Article 26 may be amended by decision of the Organisation.”

Article 9.

A new Article 35 Bis shall be added to the Agreement after Article 35, which shall read as follows:

de i artikel 34 förutsedda operationerna beträffande en fördragsslutande part, i förhållande till vilken överenskommelsen upphör att gälla, icke heller efter utförande av de i artikel 36 förutsedda operationerna.»

Artikel 7.

Artikel 27 i överenskommelsen skall erhålla följande ändrade lydelse:

»*Artikel 27.*

ÄNDRING AV PARITET.

När fördragsslutande part under en avräkningsperiod ändrar pariteten mellan kontoenheten och den valuta, i vilken den fördragsslutande parten lämnar Agenten de uppgifter, som äro erforderliga för beräkning av bilaterala överskott och underskott, skall det bilaterala överskottet eller underskottet beräknas i två delar, d. v. s. för perioden före och efter paritetsändringen, med tillämpande av de för envar av dessa perioder gällande pariteterna. Vid tillämpningen av bestämmelserna i moment (b) i artikel 11 skola enligt artikel 12 utnyttjade kreditbelopp beräknas i kontoenheter på grundval av den paritet, som gällt under den avräkningsperiod, för vilken krediten utnyttjats.»

Artikel 8.

Moment (a) i artikel 30 i överenskommelsen skall erhålla följande ändrade lydelse:

»(a) Artikel 11, artikel 23 b och moment (a) i artikel 26 må ändras genom beslut av Organisationen.»

Artikel 9.

Efter artikel 35 i överenskommelsen inskjutes en ny artikel 35 b med följande lydelse:

«Article 35 bis.

NOUVELLE PROROGATION DE
L'ARTICLE 11.

a. L'Organisation procédera au plus tard le 31 mars 1953 à un examen général du fonctionnement du présent Accord afin de décider, en consultation avec le Gouvernement des États-Unis d'Amérique, des conditions dans lesquelles l'article 11 ci-dessus pourra être prorogé à compter du 1er juillet 1953.

b. Le présent Accord prendra fin au 30 juin 1953 en ce qui concerne toute Partie Contractante qui ne participerait pas à la décision de l'Organisation prévue au paragraphe a du présent article et le paragraphe e de l'article 34 ci-dessus s'appliquera à ladite Partie Contractante.

c. Les autres Parties Contractantes maintiendront en vigueur, entre elles, l'article 11 aux conditions qu'elles détermineront, sous réserve des dispositions du paragraphe b de l'article 36 ci-dessous.»

Article 10.

Le paragraphe 1 de l'Annexe B au présent Accord est modifié comme suit:

«1. Dans le cas où le présent Accord prend fin en ce qui concerne une Partie Contractante en vertu des articles 34, 35 ou 35 bis du présent Accord, les droits et obligations de ladite Partie Contractante sont fixés conformément aux dispositions ci-dessous, sous réserve de décisions qui pourraient être prises par l'Organisation, en accord avec le Gouvernement des États-Unis d'Amérique, pour des prêts consentis dans des circonstances spéciales en vertu de l'article 13 du présent Accord.»

Article 11.

Le sous-paragraphe a du paragraphe 4 de l'Annexe B de l'Accord est modifié comme suit:

a. La Partie Contractante en cause consent à chacune des autres Parties

«Article 35 Bis.

FURTHER EXTENSION OF THE OPERATION
OF ARTICLE 11.

(a) Not later than 31st March, 1953, the Organisation shall carry out a comprehensive review of the operation of the present Agreement in order to decide, in consultation with the Government of the United States of America, on the conditions on which Article 11 may remain in force as from 1st July, 1953.

(b) The present Agreement shall terminate on 30th June, 1953, with regard to any Contracting Party which does not take part in the decision taken by the Organisation by virtue of paragraph (a) of the present Article, and paragraph (e) of Article 34 shall then apply to that Contracting Party.

(c) Article 11 shall, subject to the provisions of paragraph (b) of Article 36, remain in force between the other Contracting Parties on conditions which they shall determine.»

Article 10.

Paragraph 1 of Annex B to the Agreement shall be amended and shall read as follows:

“1. When the present Agreement terminates with regard to any Contracting Party under Articles 34, 35 or 35 Bis thereof, the rights and obligations of that Contracting Party shall be determined in accordance with the following provisions, subject, however, to any decision which the Organisation may take in agreement with the Government of the United States of America concerning credits granted in special circumstances by virtue of Article 13 of the present Agreement.”

Article 11.

Sub-paragraph (a) of paragraph 4 of Annex B to the Agreement shall be amended and shall read as follows:

“(a) The Contracting Party concerned shall grant to each of the other Con-

»Artikel 35 b.

FÖRLÄNGD TILLÄMPNING AV ARTIKEL 11.

(a) Senast den 31 mars 1953 skall Organisationen verkställa en ingående granskning av denna överenskommelses fungerande i syfte att i samråd med Amerikas förenta staters regering fastställa de villkor, på vilka artikel 11 må förbli i kraft från och med den 1 juli 1953.

(b) Förevarande överenskommelse skall upphöra att gälla den 30 juni 1953 i förhållande till envar fördragsslutande part, som icke deltagit i Organisationens beslut enligt moment (a) i denna artikel. Moment (e) i artikel 34 skall därefter gälla beträffande sagda fördragsslutande part.

(c) Artikel 11 skall med de inskränkningar, som följa av bestämmelserna i moment (b) i artikel 36, förbli i kraft mellan övriga fördragsslutande parter på de villkor, som dessa bestämma.

Artikel 10.

Paragraf 1 i bihang B till överenskommelsen skall erhålla följande ändrade lydelse:

»1. Då förevarande överenskommelse upphör att gälla beträffande fördragsslutande part i enlighet med artiklarna 34, 35 eller 35 b i överenskommelsen, skola den fördragsslutande partens rättigheter och skyldigheter fastställas enligt följande bestämmelser, med beaktande av beslut, som Organisationen må fatta i samförstånd med Amerikas förenta staters regering beträffande krediter, som lämnats under särskilda förhållanden på grund av artikel 13 i denna överenskommelse.»

Artikel 11.

Moment (a) i paragraf 4 i bihang B till överenskommelsen skall erhålla följande ändrade lydelse:

»(a) Den fördragsslutande parten skall till envar av övriga fördragsslutande

Contractantes ou, suivant le cas, reçoit de celles-ci un prêt équivalant à une fraction du montant net des prêts qu'elle a consentis à l'Union ou reçus de l'Union, égale au rapport entre le quota de la seconde Partie Contractante et la somme des quotas de toutes les Parties Contractantes.»

Article 12.

Le paragraphe 8 de l'Annexe B du présent Accord est modifié comme suit:

«8. Lors de la terminaison du présent Accord en vertu de l'article 36 dudit accord, l'Union est liquidée conformément aux dispositions ci-dessous, sous réserve de décisions qui pourraient être prises par l'Organisation, en accord avec le Gouvernement des États-Unis d'Amérique, pour des prêts consentis dans des circonstances spéciales en vertu de l'article 13 du présent Accord.»

Article 13.

Le paragraphe 12 de l'Annexe B de l'Accord est amendé comme suit:

«12. Les avoirs convertibles du fonds sont utilisés pour rembourser les Parties Contractantes qui ont consenti des prêts à l'Union en vertu des articles 11 et 13 du présent Accord, proportionnellement au montant net de ces prêts. Toutefois, dans la mesure où le montant des avoirs convertibles n'excède pas le total des sommes mises à la disposition de l'Union conformément au sous-paragraphe 1 du paragraphe *b* de l'article 23 du présent Accord, diminué du montant de la différence entre le total des soldes initiaux créditeurs attribués à titre de dons et le total des soldes initiaux débiteurs attribués, ces avoirs ne peuvent être utilisés en vertu du présent paragraphe si le Gouvernement des États-Unis d'Amérique a fait objection à la liquidation.»

Contracting Parties, or receive from each of them, as the case may be, a credit equivalent to that fraction of the net amount of credit granted to or received from the Union by the first Contracting Party, which is equal to the fraction which the quota of that other Contracting Party represents of the sum of the quotas of all the Contracting Parties.”

Article 12.

Paragraph 8 of Annex B to the Agreement shall be amended and shall read as follows:

“8. Upon the termination of the present Agreement under Article 36 thereof, the Union shall be liquidated in accordance with the following provisions, subject however to any decision which the Organisation may take in agreement with the Government of the United States of America concerning credits granted in special circumstances by virtue of Article 13 of the present Agreement.”

Article 13.

Paragraph 12 of Annex B to the Agreement shall be amended and shall read as follows:

“12. The convertible assets of the fund shall be used to reimburse the Contracting Parties which have granted credits by virtue of Articles 11 and 13 of the present Agreement in proportion to the net amounts of these credits. However, in so far as the amount of convertible assets does not exceed the amounts made available to the Union in accordance with sub-paragraph (*i*) of paragraph (*b*) of Article 23 of the present Agreement reduced by the amount by which the initial credit balances allotted as grants, in their aggregate, are greater than the allotted initial debit balances, in their aggregate, they shall only be used under the present paragraph if the Government of the United States of America has not objected to the liquidation.”

parter lämna eller från envar av dem mottaga en kredit motsvarande den del av nettobeloppet av de av förstnämnda fördragsslutande part till Unionen tillhandahållna eller från Unionen mottagna krediterna, som är lika med den del, som den andra fördragsslutande partens kvot utgör av summan av alla fördragsslutande parter kvoter.»

Artikel 12.

Paragraf 8 i bihang B till överenskommelsen skall erhålla följande ändrade lydelse:

»8. Då förevarande överenskommelse upphör att gälla i enlighet med artikel 36, skall Unionen likvideras enligt följande bestämmelser, med beaktande av beslut, som Organisationen må fatta i samförstånd med Amerikas förenta staters regering beträffande krediter, som lämnats under särskilda förhållanden på grund av artikel 13 i denna överenskommelse.»

Artikel 13.

Paragraf 12 i bihang B till överenskommelsen skall erhålla följande ändrade lydelse:

»12. Fondens konvertibla tillgångar skola användas till att gottgöra de fördragsslutande parter, vilka tillhandahållit krediter enligt artiklarna 11 och 13 i denna överenskommelse, därvid fördelning skall ske i proportion till krediternas nettobelopp. Dock skola i den mån beloppet av konvertibla tillgångar icke överstiger summan av de belopp, som ställts till Unionens förfogande i enlighet med punkten (i) av moment (b) i artikel 23 i denna överenskommelse, minskat med det belopp, med vilket summan av de ingående creditsaldon, som tilldelats i form av gåvor, överstiger summan av tilldelade ingående debetsaldon, dessa tillgångar användas i enlighet med förevarande paragraf, endast under förutsättning att Amerikas förenta staters regering icke motsatt sig likvideringen.»

Article 14.

1. Les articles 1 à 13 du présent Protocole Additionnel font partie intégrante de l'Accord.

2. Le présent Protocole Additionnel sera ratifié. Il entrera en vigueur dès l'entrée en vigueur de l'Accord ou, si le présent Protocole Additionnel n'est pas ratifié par tous les Signataires à cette date, dès le dépôt des instruments de ratification par tous les Signataires.

3. Le présent Protocole Additionnel demeurera en vigueur jusqu'à la terminaison de l'Accord; les dispositions des articles 34, 35 *bis* et 36 de l'Accord s'appliquent au présent Protocole Additionnel dans les mêmes conditions qu'à l'Accord.

Article 15.

Nonobstant les dispositions du paragraphe 2 de l'article 14 ci-dessus, les Parties au présent Protocole Additionnel appliqueront ses dispositions avec effet à compter du 1er juillet 1952, sous réserve des opérations se rapportant au mois de juin 1952.

En foi de quoi les Plénipotentiaires soussignés, dûment habilités, ont apposé leurs signatures au bas du présent Protocole Additionnel.

Fait à Paris, le onze juillet mil neuf cent cinquante-deux, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé auprès du Secrétaire général de l'Organisation Européenne de Coopération Économique, qui en communiquera une copie certifiée conforme à tous les Signataires du présent Protocole Additionnel.

Article 14.

1. Articles 1 to 13 of the present Supplementary Protocol shall form an integral part of the Agreement.

2. The present Supplementary Protocol shall be ratified. It shall come into force as soon as the Agreement comes into force or, if the present Supplementary Protocol is not ratified by all Signatories by that date, upon the deposit of the instruments of ratification by all Signatories.

3. The present Supplementary Protocol shall remain in force until the termination of the Agreement, provided that Articles 34, 35 *Bis*, and 36 of the Agreement shall apply in relation to the present Supplementary Protocol as they apply to the Agreement.

Article 15.

Notwithstanding the provisions of paragraph 2 of Article 14, the Parties to the present Supplementary Protocol shall apply its provisions with effect as from 1st July, 1952, but not to the execution of the operations in respect of the month of June of that year.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries, duly empowered, have signed the present Supplementary Protocol.

Done in Paris, this eleventh day of July Nineteen Hundred and Fifty Two, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall remain deposited with the Secretary-General of the Organisation for European Economic Co-operation, by whom certified copies will be communicated to all the Signatories of the present Supplementary Protocol.

Artikel 14.

1. Artiklarna 1—13 i förevarande tilläggsprotokoll skola utgöra integrerande delar av överenskommelsen.

2. Förevarande tilläggsprotokoll skall ratificeras. Det skall träda i kraft den dag då överenskommelsen träder i kraft eller, om detta tilläggsprotokoll sagda dag icke ratificerats av alla signatärmakter, då alla signatärmakter deponerat ratifikationsinstrument.

3. Detta tilläggsprotokoll skall förbli i kraft till dess överenskommelsen upphör att gälla, dock att artiklarna 34, 35 b och 36 i överenskommelsen skola gälla i förhållande till förevarande tilläggsprotokoll såsom de gälla i förhållande till överenskommelsen.

Artikel 15.

Utan hinder av bestämmelserna i moment 2 i artikel 14 skola parterna till förevarande tilläggsprotokoll tilllämna dess bestämmelser med verkan fr. o. m. den 1 juli 1952 med undantag för operationerna för juni månad sagda år.

Till bekräftelse härav hava under-tecknade befullmäktigade undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde i Paris den 11 juli 1952 på engelska och franska språken, vilka båda texter äga lika vitsord, i ett exemplar, som skall förbli i förvar hos organisationens för europeiskt ekonomiskt samarbete generalsekreterare, vilken skall tillställa signatärmakterna bestyrkta avskrifter därav.